

ANTI-POSTMODERNISTISCH LITERAIR (K)WARTAALSCHRIFT

WELRDOS

jrg. 21, nr. 2

juni - juli 2008

verschijnt driemaandelijks

v.u. H. Van Eygen, Weetersteenweg 265, 3640 Kinrooi, afgiftekantoor: 3640 Kinrooi

Marius Degeest overleden

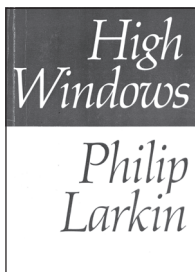
Hubert van Eygen

Op 16 april overleed Marius Degeest na een slepende ziekte. Hij was nog maar 48 jaar oud. Hij was secretaris én stadsdichter van de Limburgse gemeente Hamont-Achel. Onlangs werd hij nog benoemd tot cultuur-ambassadeur van Hamont-Achel. Hij schreef liedjesteksten voor o.a. Lisa del Bo en Helmut Lotti, tal van toneelstukken voor de jeugd, het prachtige boek *Ontmoeting met Hamont-Achel, ons stadje vandaag* en enkele dichtbundels, nl. *Niet huilen Assepoes, Koren, kaf en kritikasters* (1985), *Lieve dingetjes* (1994) en *Nooit voor altijd dicht* (2007, over dood en afscheid nemen, de opbrengst van deze bundel schonk hij aan de pallatieve eenheid van het Mariaziekenhuis van Overpelt).

Opvallende parallellen

Ondanks het feit dat ik Marius maar een paar keer ontmoet heb, kunnen we - achteraf gezien - talrijke parallellen trekken tussen onze literaire en professionele carrières.

Marius werd in 1959 geboren in Tienen. Hij studeerde net als ik germaanse filologie aan de KU Leuven. In '81 promoveerde hij met een proefschrift over de bundel 'High Windows' van **Philip Larkin** met als promotor **Guido Latré**. Die bundel staat nog altijd in mijn bibliotheek, hij was immers één van de belangrijkste

inspiratiebronnen van mijn tweede dichtbundel *Onmiddellijk ervaren* (1983). En die bundel was voor Marius ook de inspiratiebron voor zijn tweede dichtbundel *Koren, kaf en kritikasters* die in 1985 verscheen.

Het voorwoord van deze bundel werd trouwens geschreven door **Guido Latré** (toenmalig docent Engelse letterkunde aan de KU Leuven). Deze schreef het volgende over de poëzie van Marius: "*Marius-Walter brengt een merkwaardige synthese tussen Nieuwe Romantiek en Nieuwe Zakelijkheid tot stand. De nieuw-romantische gevoeligheid van de dichter verdampt in de broekzak van zijn zakelijkheid. Niettemin blijft de romantische damp nog heel duidelijk boven de zakelijke wereld van zijn*

KOREN,
KAF EN
KRITIKASTERS

Marius-Walter

beschrijvingen hangen. En het is precies deze nevel die op de essentie van zijn poëzie condenseert"...

Hij maakte in zijn poëzie een perfecte combinatie van het anekdotische en het ironische (en zelfs cynische). Ook mijn poëzie wil humoristisch flirten tussen de zachte droom en de harde realiteit. Een prachtig voorbeeld van dit soort poëzie - dat Marius zeker geïnspireerd heeft - vinden we bij **Philip Larkin** in het gedicht "This be the verse" uit *High Windows*:

*"They fuck you up, your mum and dad.
/ They may not mean to, but they do, /
They fill you with the faults they had /
And add some extra, just for you. // But
they were fucked up in their turn / By
the fools in old-style hats and coats, /
Who half the time were sobby-stern /*

*And half at one another's throats. // Man
hands on misery to man. / It deepens
like a coastal shelf. / Get out as early as
you can, / And don't have any kids
yourself."...*

De Nieuwe Tachtigers

In 1986 stelde ik in opdracht van het tijdschrift **Initiatief** de bloemlezing *De Nieuwe Tachtigers* samen. Het moest een bloemlezing worden waarin 'de nieuwe generatie' van dichters werd voorgesteld die alles eens zouden veranderen...

Achteraf gezien bleek het - ondanks de amateuristische vormgeving - een historische publicatie want toen nog relatief onbekende dichters zoals **Alain Delmotte, Bernard De-wulf, Erik Heyman, Tom Lanoye, Frank Pollet, Peter Verhelst, Rik Wouters** én **Marius Degeest** werkten mee aan deze uitgave.

Op de vraag 'wat is poëzie?' antwoordde Marius met de volgende profetische woorden: "Poëzie is in wezen een strijd tegen vergankelijkheid en dood. En dit op alle mogelijke vlakken. In de eerste plaats is het zo dat ik in het schrijven dingen die ik heb gezien, gehoord, gevoeld, meegemaakt... probeer vast te leggen. Niet zozeer op objectieve wijze maar wel zoals ik ze persoonlijk ervaar of verwerk. Mijn poëzie vertrekt niet zelden van zeer concrete, realistische situaties (...)

Wij leven 'in een tijd van restauratie, van 'het oude is het nieuwe', van reglementering', schreef Armand Van Assche in december 1984 in DW & B.

25 Vlaamse dichters, tussen 20 en 30 jaar oud, trachten in deze bloemlezing het tegendeel te bewijzen...

De Nieuwe Tachtigers

Frank Albers □ Johan Anthonis □ Patrick Bernauw □
Laurens Boom □ Marc Bungeneers □ Peter De Graef
□ Hans de Greve □ Alain Delmotte □ Paul Demets □
Bernard Dewulf □ Luc Fierens □ Erik Heyman
□ Tom Lanoye □ Marius-Walter □ Jan Perquy □ Frank Pollet □
Arlette Praet □ Luuk Rademakers □ Dirk Rochtus
□ Dirk Tits □ Loeke Vanassche □ Hubert Van Eygen □
Cis V. Maris □ Peter Verhelst □ Rik Wouters

Achterpagina van De Nieuwe Tachtigers (1986)

Als dusdanig is poëzie een middel om jezelf te beschermen tegen alles wat je bedreigt, je kan vernietigen.

Tegen alles wat emotioneel je dood kan betekenen. Tenslotte (?) is poëzie - en dat is misschien het meest wezenlijke, althans volgens mij - een middel om er na je lichamelijke dood toch nog te zijn. Als een soort aardse eeuwigheid. Een blijvende waarde proberen te worden en zijn. Maar voor hoevelen is dat weggelegd? De kans is zo klein dat je verder schrijft om de kans te vergroten"...

Het is net alsof hij zijn 'vroeger' dood voorspelde... Als voorbeeld van zijn poëzie selecteerde ik toen het ge-

dicht 'Zwichten' uit Koren, kaf en kritikasters:

*Ik had dood willen zijn:
je lag te verrekken van de pijn
En ik kon geen donder verrichten...*

*Je trok scheve gezichten
En greep almaar naar je maag
En ik bleef zitten met de vraag:
Man, wat ben je nou met je gedichten?
Waarin je zweert, bij hoog en laag,
Dat liefde alles kan! Gezaag,*

*Geleuter en gezwets, een potje schijn.
Liefde trekt over ziekte heus geen lijn:
Voor de dood moet zelfs de dichter
zwichten.*

Het lijken wel profetische woorden,
meer dan 20 jaar na datum...

Ik interviewde Marius op 13 december 1986 in **De Blauwe Schuit** te Leuven naar aanleiding van de verschijning van *De Nieuwe Tachtigers*. Bij die gelegenheid werd onderstaande foto genomen.

Marius Degeest tijdens de voorstelling van De Nieuwe Tachtigers in 1986

Net als ik verzeilde hij - zoals zoveel andere germanisten - buiten het onderwijs, nl. in de gemeentelijke administratie. Hij werd stadssecretaris van de gemeente Hamont-Achel (waar hij al sinds 1981 woonde), ik werd persverantwoordelijke van de gemeente Kinrooi... Hij werd cultureel ambassadeur van de gemeente Hamont-Achel, ik kreeg de culturele prijs van de gemeente Kinrooi...

Als stadssecretaris stelde hij het prachtige 'kijkboek' over Hamont-Achel (2001) samen. Daarin publiceerde hij onder andere het volgende achteraf bekeken zeer cynische gedicht:

Jeugdige herinnering

*Geef mij een plek om te spelen.
Waar ik kind mag zijn zonder blijvend verdriet.
Weet jij zo'n plekje en wil je dat delen?
Want zonder jou wil ik niet.
Het mag ergens zijn in het
Binnenheidebos.
Of bij één van Hamont-Achels
sprookjeskastelen.
Jij maakt je paardenstaartje dan
voor eventjes los
en laat me je glimlach voor altijd stelen.
Wat is het mooi om herinneringen
te stelen
alsof we voor altijd onschuldig jong
kunnen zijn.
Laat het nu en hier je daarom nooit
vervelen.
Want dat doet later nog meer pijn.*

Laatste ontmoeting

Ik ontmoette Marius een laatste keer toen hij in 2005 in de jury zat voor de aanstelling van een nieuwe hoofdbibliothecaris voor de gemeente Kinrooi. Ikzelf was één van de laatste vier kandidaten en uiteraard draaide het interview uit op poëzie die toch zo weinig gelezen wordt in een landelijke gemeente als Kinrooi. Ik ben er bijna zeker van dat hij voor

mij koos tijdens de laatste deliberatie. Uiteindelijk werd ik tweede, maar dat is een ander verhaal waar ik nog altijd geen spijt van heb...

Nog een opmerkelijke parallel valt me nu pas op: zijn laatste dichtbundel werd uitgegeven door uitgeverij Arlecchino, terwijl mijn pseudoniem al 20 jaar 'harlekino' is...

Marius is veel te vroeg moeten vertrekken. Zijn 'zakelijke' en vaak cynische poëtische stem was een zeldzaamheid in de voorbije 20 jaar. Zelfs op zijn doodsbrief bleef hij vast-

houden aan dat hardnekkig cynisme: *"God is er een vulling voor mijn pen? Want ik wil blijven wie ik ben."*

Ik heb er spijt van dat ik Marius niet beter heb leren kennen. Ik zal proberen zijn kritische boodschap verder uit te dragen met als credo de haiku uit zijn bundel *Koren, kaf en kritikasters*:

***Een tamme eend sterft
Alsof ze me zeggen wou:
Eindelijk weer wild.***

Verwondering

vergeet de dauwdruppel niet
zei hij me vorige week
en het gras dat nog groen is
ging hij verder

ik zuchtte en keek
naar de eerste lentezon
in een winter die
steeds minder winter werd

en keerde terug naar binnen
met de onschuld van een kind
nipte ik van mijn koffie

soms heeft een mens
niet meer nodig
dan eenvoud en verwondering

Kristof Van Hooymissen